

COMUNICATO n. 2431 del 07/09/2021

Traduzione in cimbrio

Autonomì iz guata vüarom, verantvortung un geat vorstechart pittnândar: disa di meldung vor in 5 von herbestmånat

Autonomì “verantvortung” un geat vorstechart legante panândar di lentar, daz earst vo allz in Südtirol, di pürgar un di sotzial un bichtschaft vortretar. Ombrómm da spetziàl vüarom von Trentino auvarkhent von sèll boda hatt übarlekk Degasperi un inngetoalt pittar nâmpum provìntz vo Poatzan “iz an hintarlazz nètt zo vorliara un zo vornaügra” un lebet durch di pintom un di mittarbat zbisnen alln in istituzionen. Dar zentràl Stato – boda arbatn pittnândar in di sbern månat vodar pandemì iz nètt gest dèstar ma allz ummaz ünsar autonomì hatt gehaltet zoagante ke bazma hatt zornìrt zo tüana iz gest guat getânt – un di Europa, boda hatt gebèkslt soìn modo z’sega di sachandarn gebante naüng vèrt in lentar asó azpe da zoaget dar prodjèkt von Pnrr. Dise soinz di börtar von höacharste åmt vodar provintziàl vüarom in Tage boma vairt di Autonomì. ’Z hâmda genump toal in ufizciàl gevaira di 75 boda soìn khent untarschibet di akòrde vo Parigi zbisnen Degasperi un Gruber, pinn Vorsitzar vodar autonome Provìntz vo Tria, dar südtirolar Vorsitzar, dar Vorsitzar von provintziàl Rat, dar vorsitzar von Rat von autonomian, ettlane pürgermaistarn un åndre pürgar vodar universitét un vodar bètt vodar bichtschaft.

In a Depero Saal obarvoll pitt laüt da provintziàl Vüarom hatt geböllt untarstraichan bia gem vèrt dar spetziàl autonomì von Trentino alle pittnândar saibe a bege zo macha.

Ma mocht sichar vürgian zo macha vorstian garècht in laüt bazzez iz di kultür vodar autonomì, arbatante vor ditza in di schualn un abelirnante di pürgar.

Gedenkhante da “groaz bevengung vo laüt” boda iz gest Asar, di Feroine boda, dòpo in zboate bèltkriage hatt augehaltet di autonomì in di djar boda iz khent geschribet dar Statùtt un izta khent nidargelekk dar kostitutziònàl grunt vodar ünsar Autonomì, da trentinar kamòuschaft hatt in dovér “zo traga hoach” di sèlln idee zo arbata alle pittnândar vor daz guat vo alln. Haltante vest bazta hatt vorstânt Degasperi: sèlbartredjarnse iz “verantvortung”, guata vüarom, vorstianse un mittarbatn pinn åndarn lentar.

Pinn Südtirol mochtma sichar gian vür z’arbata haltante kunt von naüng boda soìn khent inngevüart in Statùtt in di lestn 50 djar. Di plètz un di struménzn zo magaz tüan mengln sichar nètt. Di Redjong, “strategesche platz z’arbata pittnândar” Eusalp, dar Gect von Euregio boda hatt zen djar un est khint vornaügart. ’Z bartnda soìn dena drai bichtege stèpfln boda bartn khemmen auzgeredet di sachandarn zbisnen in lentar dar minister vor di redjonàln sachandarn un di autonomian Mariastella Gelmini a Viena a Roma un a Bruxelles, zo mercha in internatzionàl vèrt boda hatt da spetziàl Autonomì.

Dar Tage vodar Autonomì, izta khent khött an lestn, iz an okasiong o zo gedenkha in internatzionàl akòrd boda hatt gelekk an starchan grunt von di zukunfft von Trentino.

Zbisnen alln in sèlln boda hãm genump di rede dar universitàr profesór Fulvio Cortese hatt gehalte a rede boda hatt gehatt azpe titl: “Autonomia e buona amministrazione: l’attualità di un nesso imprescindibile”.

Da provintziàl Vüarom hatt khött vorgèllz Gott in prefèkt Sandro Lombardi, boda sa iz gest komisardjo von Governo vor in Trentino, boden i khent darkhennt di “Aquila di San Venceslao” vor soinar groazan professionèll arbat gemacht vor soin åmt un zo haba gètt vèrt “in printzipio vodar mittarbatn ke ’z iz dar khèrn vodar pintom boda lekk panãdar alle di istituziongen”.

Übarsetzt von Schaltarle vor di zung von Toalkamou vodar Zimbar Hoachebene

(Traduzione a cura dello Sportello linguistico della Magnifica Comunità degli Altipiani Cimbri)

(cdt)